

ТЕМИ ОТ МЕДИИТЕ

13.05.2013 г.

Асоциация на индустриалния капитал в България

[Вестник Сега](#)

✓ Депозитът за обжалването на търгове разедини бизнеса

<http://www.segabg.com/article.php?id=648530>

Евентуалното въвеждане на депозит, който да внасят всички фирми, които искат да обжалват дадена обществена поръчка, раздели бизнеса на крайни противници и умерени поддръжници. Предложение за такъв депозит бе направено неотдавна от Асоциацията на консултантите по европейски програми. Причината е, че заради непрекъснатите обжалвания на търгове се бавят парите от Европа. Затова шефката на асоциацията Кристина Цветанска предложи с промени в Закона за обществените поръчки да се премахне задължителното спиране на процедурата при обжалване на решението за избор. Вариант е и да се въведе депозит при оспорването - по аналогия на предходни редакции на закона. Проблемът със зациклянето на процедурите заради обжалване е хроничен. Наскоро от подобно забавяне по "Околна среда" и "Регионално развитие" се оплакаха и кметове на среща, организирана от Камарата на строителите в България. Градоначалниците пресметнаха, че в такива случаи началото на изпълнението на проектите може да се проточи дори повече от половин година.

Според някои кметове участници в тръжните процедури вече са се специализирали в обжалването на резултатите на всяка цена, като по този начин рекетират съвестните участници. На подобно мнение е и изпълнителният директор на Камарата на строителите Иван Бойков, според когото обжалванията са резултат от лошото управление на цялостния процес по възлагането на търговете.

Още в края на 2012 г. Министерският съвет предложи промени, свързани с процедурата по обжалване на европроекти. Идеята бе всеки, който обжалва процедурата, да внесе депозит от 50 хил. лв., който да остава като приход в държавната хазна, ако жалбата бъде отхвърлена. За такава промяна настоя и екоминистерството, което отговаря именно за "Околна среда". В момента такъв депозит няма, но за да обжалват дадено решение, фирмите заплащат еднократна държавна такса в размер на 850 лв.

Депозитът не е решение, а ще доведе до повече бедни за фирмите, смята обаче Ивелин Желязков от Асоциацията на индустриалния капитал. "Въвеждането на такъв депозит би било преграда пред възможността за обжалване. Още едно плащане е равносилно на безлихвено кредитиране", заяви той пред в. "Сега". По думите му за някои от фирмите кандидатстването по поръчки ще бъде безсмислено.

"Представете си, че някоя малка фирма реши да обжалва - откъде ще намери толкова пари. Първо, още при участието си в поръчката фирмите плащат гаранция за участие, после, ако решат да обжалват - 850 лв., а сега и евентуално отделен депозит", коментира Желязков. И посочи, че много по-оправдано би било съкращаването на сроковете по обжалване. Според Българската търговско-промишлена палата би могло да се помисли за подобен депозит, но само ако той е съобразен с разходите. Експертите на Цветан Симеонов допълват, че с това ще се ограничат необоснованите жалби и евентуалните злоупотреби. В случай че нормативно бъде предвидено обжалването да не спира провеждането на процедурата, не бива да има подобен депозит, за да не се затруднява ненужно оспорването на търговете, допълват от БТПП.

ОСПОРВАНЕ

Обжалването на търгове по Закона за обществените поръчки в последните две години върви с равномерни темпове, показва справка на в. "Сега". Жалбите на фирми, заведени в Комисията за защита на конкуренцията през 2012 г., са 1474, докато през предходната - 2011 г., те са били над 1500.

[economic.bg](#)

✓ България винаги е сред "най-сивите" икономики

<http://economic.bg/news/19269/1/1/Bulgariya-vinagi-e-sred-naj-sivite-ikonomiki.html>

Последните две години делът на неформалната икономика е намаля с 6 процентни пункта, каза председателят на Асоциация на индустриалния капитал в България (АИКБ) Васил Велев

- Г-н Велев, тази седмица две изследвания за сивата икономика в България показаха разминавания в резултатите. Tax Research даде 35.3% дял от БВП, а Visa - 31.2%. Асоциация на индустриалния капитал в България (АИКБ) също прави такива проучвания. Къде всъщност е истината и колко е сивата икономика в България?

- Последното изследване на АИКБ показа, че за последните две години делът на сивата икономика е намаля с 6 процентни пункта. И според нашите изследвания неформалната икономика е около 30% от Брутния вътрешен продукт (БВП).

Индексът "Икономиката на светло" по последни данни е 67.40%, което означава, че сивата икономика е 32.6%.

Измерителят е композитен - има две съставни части, всяка от които има по няколко елемента. Едната е статистическа, другата е социологическа, тъй като "сивата икономика" не може да бъде изчислена или измерена, а само оценена,

тъй като тя е на сянка, няма я и няма как да се измери.

Използваме статистика и социологически изследвания сред предприемачите, работниците и служителите. Смятаме, че нашият индекс е сред най-адекватните сред всички останали.

- И вашият индекс показва приблизително същите стойности?

- Да. Има съвпадение с голяма част от международните изследвания, които се правят.

- Този дял от 1/3 много висок ли е според вас?

- Да, един от най-високите в Европейския съюз. Не мога да кажа според нашия индекс на кое място сме в Европа, защото ние измерваме дела само в България, но различните международни изследвания ни поставят в челната тройка.

В последните проучвания сме шампиони, но има други изследвания, в които пред нас са Скандинавските страни, колкото и странно да е, или Прибалтийските страни, Румъния и Южна Италия също "се борят" за челните позиции, но България винаги е в челната тройка.

- Защо според вас се задържа този голям дял?

- Причините са много. От една страна за повишаване на сивата икономиката помагат по-лошите регулации. Данъчната реформа, която се правеше в последните 10 години успя да свие нерегламентираната икономика, но след това дойде кризата, която повиши този дял.

Последните две години има известно задържане и дори спад на сивата икономика, което се дължи на предприети мерки. Те обаче са по-скоро в една посока - за санкциониране на неизрядните стопански субекти. За съжаление не се предприеха мерки в другата посока - за облекчаване на условията за правене на бизнес от изрядните фирми и тези, които са изрядни към фиска.

- В този ред на мисли, какви мерки са нужни в борбата със "сивата икономика"?

- За да се намали сивият сектор трябва да се направят реформи, които да позволят да се прави бизнес "на светло" - да няма административни прегради, да няма държавен и административен рекет към фирмите. Това е основната причина, която кара хората да отиват в "сивия сектор".

Това им е по-изгодно. По този начин обаче се появява нелоялната конкуренция, защото компаниите, които работят в "сивата икономика" получават конкурентно предимство пред останалите.

- Както и вие казахте, през последните години се вижда спад на дела на "сивата икономика". На какво го отдавате?

- През 2011 г. спрямо 2010 г. се вижда известен спад, но и 2011-а беше далеч по-добра година за икономиката от предходната. В добри години "сивата икономика" намалява, но при криза тя се увеличава. Затова и през 2011 г. се вижда спад на неформалната икономика.

Важни обществено-икономически и политически теми

[Вестник Капитал](#)

✓ Чупливи правила

http://www.capital.bg/politika_i_ikonomika/bulgaria/2013/05/10/2057621_chuplivi_pravila/

Всяка частна компания има една основна цел – да се управлява така, че да извлече максимална печалба за собствениците си и да се отчита пред тях. При държавните дружества обаче собствеността е по-сложна и опосредствана. Ако следваме логиката, би трябвало мениджмънтът им да се отчита пред данъкоплатците, но пред това има практически пречки. Затова в действителност всяка държавна компания си има министерство принципал и се отчита пред него, или иначе казано - пред тези, които са на власт. И логично при толкова посредници стимулите за добро управление се изкривяват.

Пример за такъв тип лошо стопанисване (макар и по вина по-скоро на политиците, отколкото на мениджърите) е започналата още от времето на тройната коалиция и достигнала върха си при управлението на ГЕРБ политика на държавните предприятия да държат парите си в една конкретна банка. Така тя постепенно стана твърде голяма, за да бъде игнорирана от когото и да било. Постепенно на базата на евтиното финансиране от държавните компании тя натрупа толкова медийна и икономическа власт около собствениците си, което ги превърна във фактор, с който всеки управляващ трябва да се съобразява. В случая става въпрос за Корпоративна търговска банка (КТБ). На нейно място обаче може да е и всяка друга финансова институция, стига да сключи необходимата сделка с управляващите на деня. За да се пресече тази порочна практика, служебното правителство се зае със създаването на ясни и прозрачни правила за това как държавните дружества да управляват парите си. Нелека задача – най-малкото защото няма как да се направи прост калъп, който да не е прекалено ограничаващ, предвид специфичните изисквания и големина на всеки бизнес. Ако пък правилата са твърде общи, те лесно ще бъдат заобикаляни. Но истинската сложност идва от това, че колкото и принципни да са правилата, те неминуемо водят до открит сблъсък с мощната икономическа група около КТБ. Похвалното е, че служебното правителство не се отказа и обърна внимание на проблема с концентрацията на държавен ресурс в една банка. Преди седмица то предложи набор от правила, с които да задължи държавните предприятия да унифицират и диверсифицират избора на обслужващи банки. Новите критерии все още са на фаза обществено обсъждане. Както винаги обаче (с извинение за клишето) – дяволът се крие в детайлите. Важно е те да бъдат разгледани внимателно, за да не се окаже, че правилата ще си останат само като добро пожелание. Ето най-съществените плюсове, минуси и пропуски на проектомерките.

1. Ще са задължителни за всички

Сега правилата ще са със задължителен характер и ще важат за всички държавни компании. Преди няколко години опит

да наложи мерки за прозрачното и ефективно управление направи бившият финансов министър Симеон Дянков. В крайна сметка обаче всичко остана на ниво пожелателен характер и т.нар. насоки на Дянков бяха приложени от едва няколко дружества.

Сега правилата ще имат силата на постановление на Министерския съвет. Разбира се, те могат да бъдат променени с ново решение още от следващите управляващи и дори за това няма да е нужна санкцията на парламента. Но веднъж приети, ще е по-сложно да бъдат отменени. Сигналът, който ще даде едно такова действие, е, че новият кабинет бяга от прозрачност и малко политици биха тръгнали открито в такава посока.

Хубавото е, че правилата са унифицирани, т.е. всички държавни предприятия ще трябва да подхождат по един и същи начин в избора си на банка, която да ги обслужва. По-важната им задача обаче е да успеят, образно казано, да разпределят яйцата в няколко кошници, така че да се намали рискът от счупване. Така поне донякъде се намаляват рисковете и зависимостите и от двете страни - и държавата няма да е в такава степен заложник на една частна институция, и стабилността на една банка няма да е единствено в ръцете на едно евентуално чисто политическо решение да се изтеглят сериозни суми от нея.

2. Прави се опит за диверсификация

Един от ключовите моменти в правилата е прилагането на праг за ограничаване на концентрацията. Според тях нетната експозиция на едно държавно дружество (с парични средства над 3 млн. лв.) към една банка не може да е повече от 25% от общия му ресурс. Определението, дадено за нетна експозиция, е разликата между парите на дружеството по сметки в банката минус непогасената част от предоставените му заеми и откритите банкови гаранции от същата институция. От тук би следвало една държавна компания да помисли за разпределяне на парите си в поне четири различни банки, така че да не надвишава прага от 25%. Това обаче не е непременно така.

"Абсолютно положително е, че вече има формално разписани правила за управлението на паричния ресурс на държавните дружества. Притеснително е обаче, че правилата разглеждат само нетната експозиция на компаниите, а не цялостната ѝ експозиция. Така разписани, правилата с изискване за нетна експозиция може отново да позволят една компания да държи целия си паричен ресурс в една банка", коментира Васил Караиванов, асистент в Стопанския факултет на Софийския университет. Според него ограничението от 25% може лесно да бъде заобиколено, като например срещу своите 100 единици ресурс на депозит дадена фирма получи 75 единици открити банкови гаранции (без да са ѝ необходими, но за всеки случай)." Нищо не пречи тези 100 единици да са целият ресурс на компанията, което означава, че тя ще държи всичките си яйца в една кошница", допълни Караиванов.

Според него по-логично е да се приложат добрите практики в управлението на паричните ресурси, които се използват от самите банки. Например, по всеобщо мнение, финансовите директори могат да следят какъв дял от собствения капитал или от активите на банката ще е депозитът, който компанията им ще направи. Друго алтернативно правило би могло да бъде съотношението на депозирани средства от отделна компания спрямо общо привлечените средства на банката и то да е не повече от 15% например.

В момента от банките се изисква експозицията им, и то цялостната такава, а не нетната, към определена компания и/или група от свързани лица да не надвишава 25% от собствения им капитал. Ако това ограничение се наложи за държавните предприятия, като отпадне думата "нетна" и се добави изискването и за групова експозиция, ефективността на правилата ще се промени. Освен това може да се помисли и за допълнителни ограничения при дружества от една група - примерно за компаниите под шапката на БЕХ рискът може да е прекомерен, ако всички вложат по 25% от свободните си пари в една банка.

Диверсификацията безспорно носи плюсове, но тя си има и цена - особено за по-малките дружества. Едва ли всяко от тях се нуждае от толкова много обслужващи банки и могат да се ограничат до услугите на една-две. Големите дружества със значителен свободен ресурс обаче работят с повече финансови институции – това им позволява да са по-независими и при нужда от ликвидност да не затрудняват нито себе си, нито банката, като поискат да изтеглят голяма сума от нея. Със сигурност това ще означава някакви допълнителни разходи за държавните дружества, но те изглеждат напълно оправдани, за да се намали рискът.

3. Ще се изисква публичност и прозрачност

Всяко правило, колкото и да е добро то, обаче може да се заобиколи. Затова и най-важното условие сегашните да заработят е да има публичност и прозрачност. Първо, защото става въпрос за парите на държавата, и второ, защото така ще може да се осъществява и някакъв вид обществен контрол.

Пълната прозрачност е и единственият начин да се разсеят съмнения за лошо управление на държавните пари. Още повече че санкциите за нарушение на правилата не са кой знае колко високи – глоба в размер на до 50% от мениджърската заплата за период от три месеца, т.е. няколко хиляди лева срещу потенциални щети за милиони. По информация от пазара в момента се срещат и случаи, в които се депозират средства на под 2% лихва и същевременно се ползва кредит при лихва от 5-6%. Нищо не пречи разликата да се използва за "стимулиране" на хората, решаващи къде да се депозират парите. Още повече че депозирани при подобни условия си е чиста доза евтино финансиране за банката.

Според новите правила на всяко тримесечие компаниите ще подават справка за наличностите си до министерството, което им е принципал, а то от своя страна ще публикува информация за наличието на концентрация на интернет сайта си.

"Правилата вече седмица са публични и там много ясно е казано, че на тримесечие се публикува дружество по дружество – нива на концентрация над 25%. Тоест нивата, които ние считаме за рискови. Така че ще има дружество по дружество – с конкретна банка, с ниво на концентрация, когато те са над 25%. Така че не казвайте, че няма да има достатъчно информация", коментира през седмицата финансовият министър Калин Христов. Тогава той обясни, че ще се

вижда и траекторията, по която нивото на концентрация намалява през следващите тримесечни периоди. "Такова ниво на прозрачност няма в никоя друга страна по отношение на отделна фирма, може да сте убедени", каза още той. Реално обаче е въпрос просто за добра практика от всяка публична компания по света да разкрива с кои финансови институции работи, при какви условия се финансира от тях и какво прави със свободния си ресурс. Нищо не пречи това да се прави и от държавните компании.

Вместо това, както и досега, конкретните суми, които държавните компании държат като депозити в една или няколко банки, ще останат тайна. А тази информация е важна, доколкото показва от каква база се тръгва и дали има промяна. Това, което стана ясно от думите на премиера Марин Райков, е, че около 54% от депозитите на държавните фирми са концентрирани в една банка. Той обаче не съобщи името ѝ, позовавайки се на банковата тайна. От по-ранни справки обаче става ясно, че това е Корпоративна търговска банка. Първата беше през 2009 г. и показва, че в КТБ са около 35% от средствата на държавните фирми. После те нараснаха до 70% според последната справка от есента на 2010 г. за енергийните дружества. И в двата случая информацията беше публично предоставена след запитване по Закона за достъп до обществена информация. Затова и в момента аргументът с банковата тайна изглежда странен.

"Държавата не може да се позовава на банковата тайна. Тя е за спазване само от банките. Още повече че по тази тема вече имаме прецедент и предишното правителство предостави информация", посочи Александър Кашъмов от "Програма Достъп до информация". Според него в случая има и надделяващ обществен интерес за прозрачност върху управлението на тези средства и няма проблем министрите да предоставят данни.

Банковата тайна цели да защити клиента, а не банката, която го обслужва. Ако едно лице - физическо или юридическо, по своя воля обяви къде какви средства има, то не нарушава никакви закони или разпоредби.

4. Банките вече ще се избират с микс от критерии

Предложените правила предвиждат и различни количествени и качествени показатели за избор на обслужваща банка. Тежестта им е в съотношение 60 към 40. Количествените показатели са логични и стандартни – те най-общо наблягат на цената на предоставяната услуга, като разглеждат лихвени условия, такси и комисиони.

Странни обаче изглеждат качествените показатели. Едно от изискванията в тях е опит на банката при предоставяне на исканите услуги в последните пет години. А другото – пак петгодишен опит, но в съответния бранш на българската икономика, от който е държавното дружество. Това обаче малко напомня на изискване ресторант да има опит в готвенето. Привличането на средства за съхранение и отпускането на кредити са основната дейност на банките по знаятие и закон. Подобно условие би имало резон, ако се налага специфичен начин на обслужване, като регионално присъствие в конкретни населени места или специфични сделки, които не се изпълняват от дадена банка, ако не е с пълен банков лиценз например.

"Изключително ограничаващ и антиевропейски е критерият за опит през последните пет години в същия отрасъл на българската икономика. Какво пречи финансово-кредитни институции от други европейски държави, които имат опит в същия сектор да участват (особено при кредитиране)? Според мен този текст е много лесно атакуем в съда и въобще трябва да отпадне", твърди Васил Караиванов.

Той допълва, че двата неколичествени критерия дават възможност за запазване на големите експозиции (до 25%) в банките, в които са били и досега - само те са имали опит с възложителя и поради това и опит в отрасъла. "Изведнъж се оказва, че те са с 40% по-напред в класирането в сравнение с останалите потенциални участници, и то още с подаването на офертата си", смята още Караиванов.

Прави впечатление, че липсва много по-важен качествен критерий (който, между другото, беше застъпен в предходните правила) - изискване за стабилност на банките. Тогава то бе застъпено с оценка на база присъдения кредитен рейтинг на банката. В последните години обаче международните агенции за кредитен рейтинг търпят критики заради финансовата криза. Друг източник на такъв тип информация съдържа системата за надзорна оценка и рейтинг на банките на БНБСАМЕЛОС. Тя обаче е само за вътрешно ползване в централната банка, която няма право да я оповестява. Системата дава оценка за състоянието на капитала, качеството на активите, мениджмънт, доходност, ликвидност, чувствителност към пазарен риск за всяка банка поотделно.

Хубавото е, че държавните компании ще избират между най-малко пет оферти от финансови институции след публична покана. Но е добре в изискванията да се заложи и срок на обслужване – например една или две години, през който съответната банка да се ангажира да поддържа непроменени дадените в офертата условия. Логиката е, че тя е предпочетена именно заради конкретните условия и при евентуалната им промяна в неблагоприятна за клиента посока възниква казус с организиране на нов конкурс за избор на нова банка, а това би могло да се случи и два дни след първоначалния избор например.

В крайна сметка правилата са точно насочени, но в този им вид могат да бъдат определени като палиативни и лесни за заобикаляне. Някои независими финансисти дори допускат, че установената досега практика няма да се промени, а по-скоро ще циментира сегашното положение. Единственият начин това да се избегне е максимална прозрачност спрямо обществото, т.е. каква е ситуацията точно сега и как точно ще се променя във времето.

[Вестник Капитал daily](#)

✓ Спадът на наетите забавя ход

http://www.capital.bg/politika_i_ikonomika/2013/05/12/2059006_spadut_na_naetite_zabavia_hod/

Загубените работни места продължават да се увеличават, но с малко по-бавен темп. През първото тримесечие на годината наетите са били с почти 25 хил. души по-малко спрямо година по-рано. През предходните четири тримесечия техният брой отбелязваше постоянен спад с около 40-50 хил. души на годишна база. Това показват данните на

Националният статистически институт (НСИ) за наетите и средната работна заплата през първото тримесечие на годината. Забавянето на темпото може да е еднократно, но може и да означава постепенно стигане на някакво дъно на пазара на труда. Все пак очакванията още в края на миналата година бяха заетостта да продължи да спада, а в най-добрия случай - да замръзне, и през тази година. Една от най-скорошните прогнози пък е от началото на миналия месец, когато финансовото ведомство публикува проекта на средносрочната бюджетна прогноза за периода 2014 - 2016 г. Според документа очакванията са за продължаваш, но по-бавен спад на заетите и през 2013 г., като прогнозата е пазарът на труда да започне да се възстановява бавно чак през следващата година.

Най-пострадалите сектори

През първото тримесечие на годината общият брой на наетите достига 2.23 млн. души. На годишна база най-много са загубените работни места в преработващата промишленост - 13.3 хил. по-малко, и в хотелиерството и ресторантьорството - спад от 9.8 хил.

Спрямо последните три месеца на 2012 г. пък общият брой на наетите се е увеличил с 10.5 хил. Ръстове на заетостта на тримесечна база има в административните и спомагателни дейности (с 5.7%) и в селското стопанство (с 3.8%).

Накъде вървят заплатите

Средната работна заплата през първото тримесечие на 2013 г. е нараснала до 778 лв. - с 32 лв. повече спрямо година по-рано. През март пък тя е достигнала своята най-висока стойност след рекордните 828 лв. средно за страната през последния месец на миналата година. Така мартенските заплати на българите са били средно 796 лв. Най-много са се увеличили възнагражденията в селското стопанство. Ръстът на годишна база там е 21.7%. То обаче продължава да бъде сред по-нископлатените сектори и възнагражденията там остават под средните - 645 лв. за първото тримесечие. На второ място по ръст в класацията е сектор образование с 9.2% по-високи заплати (723 лв.), а след него се нарежда "Държавно управление" с ръст от 6.5% до 914 лв. Така средният ръст на доходите в обществения сектор е 5.8%, а в частния сектор - с 3.9%.

Заплатите в най-бедния регион на страната - Северозападния, продължават да са най-ниски. На опашката на класацията е Видин със средно заплащане от едва 506 лв. В столицата пък стойността е 1076 лв. (виж картата)

Агенцията по заетостта отчете спад на безработицата през април

През април от Агенцията по заетостта (АЗ) са отчетели спад на безработицата. Така тя е достигнала 11.6% - с 0.2 процентни пункта по-малко спрямо март. Общо в бюрата по труда са регистрирани 380.5 хил. безработни. Новорегистрираните безработни пък са 45.7 хил. души. На работа са постъпили 32.5 хил. души, което е с 11.6 хил. повече от предходния месец, съобщават от агенцията. През април 2013 г. най-много свободни работни места в бюрата по труда са заявени основно от сезонно зависимите дейности. От тях над 3 хил. са в преработващата промишленост и още толкова в хотелиерството и ресторантьорството.

Традиционно данните за безработицата на националната статистика и тези на АЗ се различават поради различните им методики – НСИ, откъдето се подават данни и за Евростат, измерва нивото чрез анкети, а агенцията – според броя регистрирани в бюрата по труда.

✓ Още сигнали за забавяне на икономиката

http://www.capital.bg/biznes/2013/05/12/2059057_oshte_signali_za_zabaviane_na_ikonomikata/

Седмица преди да излязат данните за състоянието на икономиката през първото тримесечие, националната статистика публикува данни, които изпращат сигнал за забавяне на активността. От данните за външната търговия се вижда, че вносът през първата четвърт е нараснал само с 2.8% спрямо януари-март миналата година.

Това означава, че вътрешното търсене не е било толкова активно, колкото се допускаше в прогнозите към бюджета. Още по-тревожно е, че вносът на машини и оборудване за първото тримесечие спада с 26% на годишна база, а това показва, че фирмите са отложили или намалили инвестиционните си намерения заради политическата нестабилност и рецесията в Европейския съюз и поради това не може да се очаква и повишаване на заетостта и доходите в краткосрочен план.

"Средно за първото тримесечие ръст на вноса 2.8% е по-скоро индикация, че възстановяването на вътрешното търсене не продължава със същите темпове, освен ако няма и други конюнктурни причини за този внос. Донякъде това може да се свърже и със забавения приток на инвестиции вследствие на политическата несигурност", коментира макроикономистът от Центъра за либерални стратегии Георги Ганев.

Според него обаче все още основният сценарий за българската икономика е тя да ускори възстановяването си през второто или най-късно през третото тримесечие на годината, движена от подобрена икономическа конюнктура в ЕС и сформирването на ново правителство, зад което да стои парламентарна подкрепа. В този случай Ганев очаква България да се възползва както от засилено търсене на индустриална продукция и суровини, които се преработват у нас, така и от възстановяване на инвестиционните потоци от европейски компании към страната ни.

Какво търгува България

Разбивката на НСИ показва, че основната стока, изнасяна през първото тримесечие, остават горивата. Стойността на продадените зад граница петролни продукти е 1.11 млрд. лв., или с 23% повече, отколкото през първото тримесечие на миналата година. Увеличава се също износът на машиностроителната промишленост – с 35% до 517.5 млн. лв., както и на храните и живите животни – с 69.3% до 351 млн. лв. При вноса основен дял заемат суровите петролни продукти, чиято стойност се покачва с 2.6% до 2.33 млрд. лв.

Като най-добър пазар за българската продукция извън Европейския съюз се очертава Турция, където през първото тримесечие са изнесени стоки за 942 млн. лв., а това е с една четвърт повече в сравнение със същото тримесечие на миналата година. На второ място по обем на износа се нарежда Русия, където са реализирани продукти за 247 млн. лв. (5.5% годишно увеличение), и Китай, за където износът е стигнал 229 млн. лв. За азиатската страна обаче експортът

намалява с 27% на годишна база и затова тя се нарежда на трето място като основен търговски партньор. Поне на хартия една малка държава с размерите на столичен квартал и население от 29 хил. души също е основен търговски партньор на българските износители. На компании от Гибралтар са продадени стоки за 353.3 млн. лв., което е с 24% повече, отколкото през първото тримесечие на миналата година. Според експерти обаче това са сделки с офшорни компании, които след това препродават стоките, като компанията износител формира печалби, които остават необложени в България.

На първо място по внос от страните извън ЕС продължава да се нарежда Русия – с 2.26 млрд. лв., основно енергийни продукти и суровини, като увеличението е с 1.7% на годишна база. На второ място пък е Турция, от където вносът е на стойност 554 млн. лв., и нараства с 18.5% спрямо първото тримесечие на миналата година.

[Вестник Стандарт](#)

✓ Икономиката ще расте с над 2,1% на година

http://www.standartnews.com/biznes-biznes/ikonomikata_shte_raste_s_nad_21_na_godina-187691.html

Средно с 2,1% ще расте икономиката на България през следващите няколко години. Това гласят прогнози на УниКредит, представени вчера в рамките на годишната среща на Европейската банка за възстановяване и развитие, която се провежда в Истанбул, Турция. Според анализа на банката в периода 2013-2015 г. Брутният вътрешен продукт на България ще постига среден годишен ръст от 2,1%. В периода 2016-2020 г. ситуацията ще се подобри и икономическият ръст ще се засили, като очакванията на УниКредит са за среден годишен растеж в размер на 3,4%.

ЕБВР обаче понижи прогнозата си за растеж на България до 1% през тази година и 2,5% през 2014 г. Януарската прогноза на ЕБВР беше за 1,9% ръст на БВП през 2013 г.

"Въпреки кризата, потенциалът в Централна и Източна Европа е огромен. Подобряването на икономиката ще се движи от необходимостта от подобряване на регионалната инфраструктура и институционалната среда", коментира Джани Папа, директор на УниКредит за Централна и Източна Европа. От банката прогнозируют, че през настоящата 2013 г. у нас ще се влеят 1,6 млрд. евро преки чужди инвестиции, което е ръст с 33% спрямо 2012 г. Тогава преките чуждестранни инвестиции достигнаха 1,2 млрд. евро. Въпреки позитивните прогнози, страната ни заема едно от последните места в Централна и Източна Европа по качество на инфраструктурата, пише в анализа. Ефективността на институциите като цяло е доста ниско оценена във всички страни от ЦИЕ.

✓ Фирмените дългове са 200% от БВП

<http://paper.standartnews.com/bg/article.php?d=2013-05-11&article=450736>

България е на второ място след Естония в ЕС сред страните с най-нисък държавен дълг. За сметка на това обаче в страната ни има висока междуфирмена задлъжнялост. Това каза за "Фокус" Милена Виденова от Асоциацията на колекторските агенции в България. Междуфирмената задлъжнялост у нас е около 200% от Брутният вътрешен продукт (БВП) на страната, което е сериозен показател, посочи Виденова. Според нея икономическите проблеми във всяка страна се дължат или на държавния дълг, или на дълговете между фирмите.